

TOPLUMSAL CİNSİYET
ÇALIŞMALARINDA

VERİ TEMELLİ YAKLAŞIMLAR

BAKIM ODAKLI
GELECEK

30
03
2026
ALTUNİZADE
DİJİTAL KAMPÜS

TOPLUMSAL CİNSİYET ÇALIŞMALARINDA VERİ TEMELLİ YAKLAŞIMLAR: BAKIM ODAKLI GELECEK BULUŞMASI SONUÇ RAPORU

İstanbul, Eylül 2026

Toplumsal Cinsiyet Çalışmalarında Veri Temelli Yaklaşımlar: Bakım Odaklı Gelecek Buluşması, 30 Mart 2026 tarihinde Sabancı Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Mükemmeliyet Merkezi tarafından Sabancı Vakfı'nın desteğiyle düzenlenmiştir.

Yayına Hazırlayanlar

Begüm Acar
Zeynep Gülru Göker
İrem Sumru Müftüoğlu

Tasarım

Feyza Fe.

Bu yayın PDF/UA erişilebilirlik ilkeleri gözetilerek tasarlanmıştır.

Sunuş

Toplumsal cinsiyet alanındaki tartışmaları sistematik araştırmalar ve ampirik verilerle besledikçe daha sağlıklı teşhisler koyabiliyor, daha güçlü ve uygulanabilir politika önerileri geliştirebiliyoruz. Eşitsizlikleri görünür kılmak ve kanıta dayalı politikalar geliştirebilmek için en temel araçlarımızdan biri toplumsal cinsiyete duyarlı veri. Ancak verinin hangi alanlarda üretildiği, hangi ihtiyaçları kapsadığı ya da kapsamadığı çoğu zaman gözden kaçıyor. Bakım alanı da bu boşluğun en belirgin olduğu alanlardan biri. Bakıma ilişkin güncel, kapsayıcı ve kesişimsel verilerin sınırlı olması, bakım ihtiyacının ve bakım emeğinin görünürlüğünü azaltıyor, bu da politika geliştirme süreçlerini zorlaştırıyor.

Toplumsal Cinsiyet Çalışmalarında Veri Temelli Yaklaşımlar: Bakım Odaklı Gelecek buluşmasını Sabancı Vakfı'nın desteğiyle tasarlarken amacımız Türkiye'de toplumsal cinsiyet çalışmaları alanında akademide, sivil toplumda ve uluslararası kuruluşlarda yürütülen, veriye dayalı ve sosyal politikaya yön veren çalışmaları görünür kılmak ve bu çalışmaları yürüten kişi ve kurumları bir araya getirmektir. Aynı zamanda, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin farklı boyutlarını veriye dayalı biçimde konuşabileceğimiz, ihtiyaçları ve önerileri birlikte geliştirebileceğimiz bir zemin oluşturmak istedik.

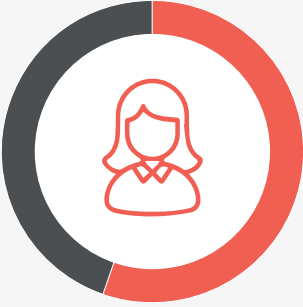
30 Mart 2026 tarihinde gerçekleşen bu etkinlik ile akademi, sivil toplum ve özel sektör temsilcilerini bir araya getirerek bakım alanındaki mevcut bilgi ve deneyimleri paylaşmayı, temel veri ve politika boşluklarını tespit etmeyi ve uygulanabilir politika önerileri geliştirmeyi amaçladık. Sabancı Üniversitesi Altunizade Dijital Kampüsü'nde düzenlediğimiz buluşmaya, 5 ilden 53 kurumu temsilen 93 kişi katıldı. Bir tam gün süren buluşmada 2 ortak panel, 7 eş zamanlı atölye ile birer açılış ve kapanış oturumu yer aldı; 11 konuşmacı ve 10 atölye yürütücüsü etkinliğe katkıda bulundu. Buluşmaya ilişkin hazırlanan etki değerlendirme raporu, etkinliğin beklenen katkıyı sağladığını gösterdi. Bu buluşmanın, alandaki uzmanların işbirliği geliştirmesine, güncel araştırma ve veri kaynaklarına erişmesine ve farklı sektörlerden aktörlerle bilgi ve deneyim paylaşmasına imkân veren erişilebilir bir zemin sunabildiğini gördük.

Sonuç raporunda, buluşmada öne çıkan başlıkları ve tartışmaları özetliyoruz. Raporda panel ve atölyelerde tuttuğumuz notlardan derlediğimiz içeriği tematik başlıklar altında gruplandırdık ve çoğunlukla konuşmacıları tek tek alıntılarla yerine, tartışmaların genel bir özetini sunmayı tercih ettik. Konuşmacı ve atölye yürütücüsü olarak yer alan kişilerin isimlerine raporun sonundaki programdan, bazı çalışmalarına da dipnotlardan ulaşabilirsiniz. Raporun, alandaki tartışmalara ve çalışmalara katkı sunmasını dileriz.

Demografik Dönüşüm, Bakım Emeği ve İstihdam

Birleşmiş Milletler projeksiyonlarına göre 2050 yılında dünyada her altı kişiden biri 65 yaş ve üzerinde olacak ve 80 yaş üzeri nüfusun sayısı bugüne kıyasla yaklaşık üç katına çıkacak (UN, *World Population Prospects, 2024*). Türkiye'ye baktığımızda ise, “yaşlı nüfus” olarak kabul edilen 65 yaş ve üzeri nüfusun son beş yılda %20,5 artarak 2025 yılında 9 milyon 583 bin kişiye ulaştığı görülüyor (TÜİK, *İstatistiklerle Yaşlılar, 2025*). Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı %11'e yükselmiş durumda. Bu oran, Türkiye'nin artık “yaşlanan toplum” kategorisine girdiğini gösteriyor. Nüfus projeksiyonlarına göre, yaşlı nüfus oranı 2040 yılında yaklaşık %18'e, 2060 yılında %27'ye ulaşacak. Bu oranlar uzun dönemli bakım ihtiyacının ve bakım hizmetlerine yönelik talebin önümüzdeki yıllarda önemli ölçüde artacağına işaret ediyor.

Türkiye'de yaşlı nüfusun **%55,3**'ünü kadınlar oluşturuyor.

%26,1

Her dört haneden birinden fazlasında (%26,1) en az bir yaşlı birey yaşıyor.

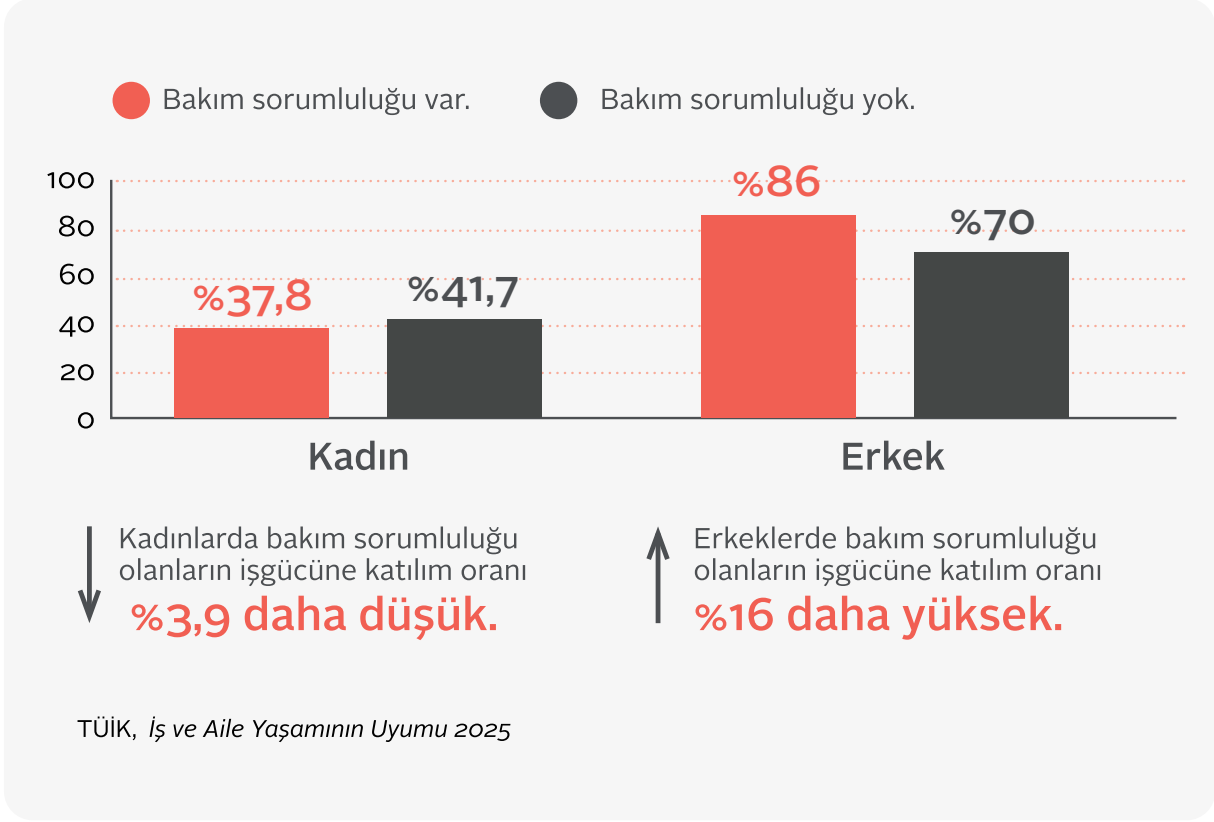

1,8 milyon

Yaklaşık 1,8 milyon yaşlı birey tek başına yaşamını sürdürüyor.

TÜİK, *İstatistiklerle Yaşlılar 2024*

Türkiye'nin demografik yapısında yaşanan dönüşümler, doğurganlık oranlarındaki düşüş, kadınların işgücüne katılımındaki artış, değişen aile ve hane yapıları bakımın ne şekilde ve kimler tarafından üstlenildiğini yeniden düşünmeyi gerekli kılıyor. Bakım sorumluluğu kadınların işgücüne katılımını erkeklere kıyasla çok daha olumsuz etkiliyor.

Tüm dünyada uzun dönemli bakım hizmetlerine duyulan ihtiyaç hızla artarken, mevcut bakım sistemlerinin bu talebi karşılamakta zorlanacağı öngörülmüyor. Bakım ekonomisi, son yıllarda başta Birleşmiş Milletler, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve BM Kadın Birimi (UN Women) olmak üzere uluslararası kuruluşların gündeminde giderek daha fazla yer bulmaya ve küresel ölçekte stratejik bir politika alanı olarak daha da önem kazanmaya başladı. Bakım, toplumsal cinsiyet eşitliği, kapsayıcı büyüme ve sürdürülebilir kalkınmanın temel bileşenlerinden biri olarak ele alınıyor. Buna rağmen, bakım ihtiyacının boyutuna, bakım hizmetlerinin niteliğine, bakım verenlerin deneyimlerine ve farklı toplumsal grupların bakım yüküne ilişkin veri ve araştırmalar hâlâ sınırlı. Özellikle Türkiye bağlamında, bakım alanına yönelik artan ilgiye rağmen veri boşlukları olduğunu, akademi, sivil toplum ve politika yapıcılarının mevcut durumu birlikte değerlendirerek ortak çözüm önerileri geliştirebildiği diyalog zeminlerine ihtiyaç duyduğunu görüyoruz.

Çocuk bakım hizmetlerinin yetersizliği bakım krizinin önemli bir boyutunu oluşturuyor. Türkiye’de çocuk sayısının toplam nüfusa oranı %24,8 (TÜİK, *İstatistiklerle Çocuk*, 2026). Özellikle 0-3 yaş arası çocuklar için kamusal ve erişilebilir bakım hizmetlerinin sınırlı olması, bakımın büyük ölçüde hane içinde ve çoğunlukla kadınlar tarafından üstlenilmesine yol açıyor.

3 yaşından küçük çocuğu olan kadınların %27'si istihdamdayken,

%27

çocuęu olmayan kadınlarda bu oran %58'e yükseliyor.

%58

%29

Çocuk sahibi olmanın çalışma hayatında uzun dönemli dezavantajını, kariyer ve kazanç üzerindeki olumsuz etkisini yaşayan kadınların (*child penalty*) oranı ise %29'u buluyor.

OECD, *Economic Surveys: Türkiye 2025*

Buluşma boyunca bakım emeğini, yalnızca hane içinde gerçekleşen bireysel bir sorumluluk olarak değil; toplumsal yeniden üretimin merkezinde yer alan ekonomik, politik ve yapısal bir mesele olarak ele aldık. Özellikle ücretsiz bakım emeğinin büyük ölçüde kadınlar tarafından üstlenilmesi, kadınların işgücüne katılımını sınırlandıran temel mekanizmalardan biri olarak öne çıkıyor. Çocuk, yaşlı, hasta ve hane içi bakım süreçleri kadınların yaşam döngüsü boyunca iş hayatıyla ilişkisini belirliyor; kesintili kariyer süreçlerine, güvencesiz istihdama ve uzun vadede yaşlılıktaki yoksulluğa yol açıyor.

Türkiye'de kadınlar hanehalkı ve aile bakımına günde ortalama 4 saat 3 dakika ayırırken, erkekler bu faaliyetlere yalnızca 58 dakika ayırıyor.

Kadınlar
4 saat
3 dakika

Erkekler
58 dakika

TÜİK, *Zaman Kullanım Araştırması 2025*

Emek ve İstihdamda Eşitsizlik

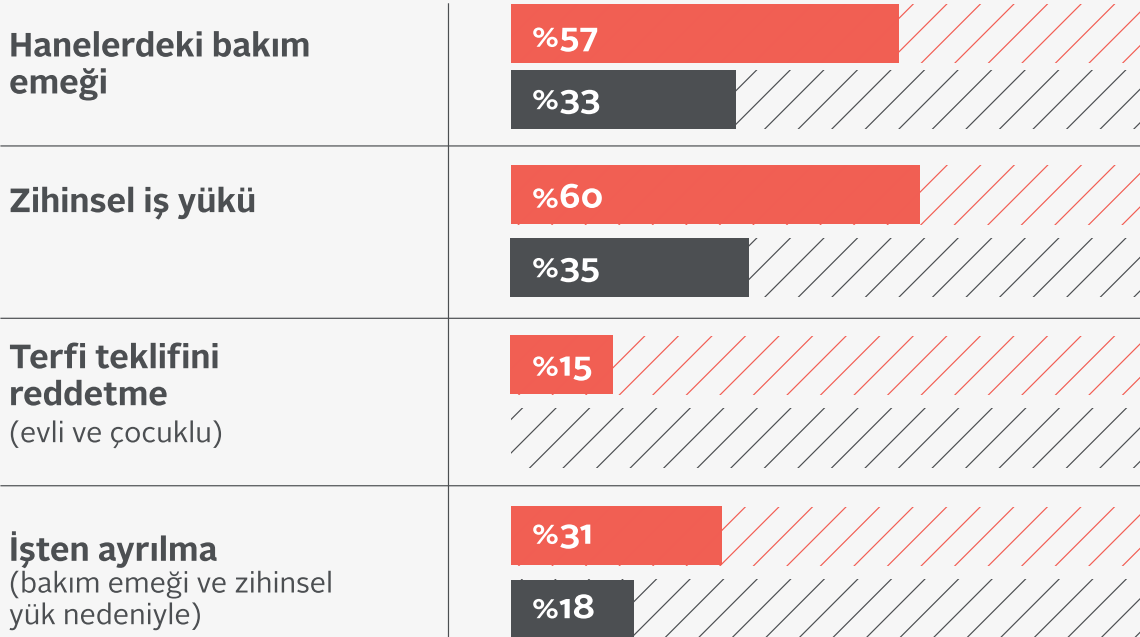
Cinsiyete duyarlı ve kesişimsel veriler emek piyasalarındaki eşitsizlikleri ortaya koymak, farklı toplumsal grupların deneyimlerini görünür kılmak ve etkili politikalar geliştirmek açısından kritik önem taşıyor. Mevcut veriler, bakım emeğinin toplumsal cinsiyet temelinde eşitsiz biçimde dağıldığını gösteriyor. Bu eşitsizlik, kadınların istihdama katılımını, ekonomik bağımsızlığını ve kamusal yaşama erişimini doğrudan etkiliyor. Öte yandan ücret açığı, bakım sorumluluklarının istihdam üzerindeki etkisi, güvencesiz çalışma biçimleri ve işyerindeki cinsiyet temelli ayrımcılığa ilişkin veriler hâlâ sınırlı ve emek piyasası ve istihdam koşullarına dair bütüncül olmayan, değişim, dönüşüm ve farklılıkları ortaya koymayan parçalı bir görünüm sunuyor.

Bakım Emeğinin Görünmezliği

Bakım yalnızca fiziksel emekten ibaret değil; planlama, takip etme, organize etme, hatırlama ve duygusal destek gibi görünmeyen zihinsel süreçleri, yani Gözde Çörekçioğlu'nun ve Oğuz Can Ok'un da konuşmalarında bahsettikleri gibi, görünmeyen bir emek biçimi olan "zihinsel iş yükünü" içeriyor. Kadınlar zihinsel iş yükü sebebiyle tükenmişlik, zaman yoksulluğu ve iş yaşamında geri çekilme gibi sonuçlarla karşı karşıya kalıyor. Ayrıca, yine aynı sebeple terfi fırsatlarını reddetmek zorunda kalıyor ya da işten ayrılıyorlar. Bu da yalnızca bireysel değil, kurumsal düzeyde de kadınların karar verici ve yönetici pozisyonlarda erkeklerden daha az yer almasına ve eşitsizliğe neden oluyor.

Türkiye'de beyaz yakalı kadın çalışanlarla yapılan bir araştırmaya göre;

● Kadın ● Erkek

Özyeğin Üniversitesi ve Fiba Grup, *Bakım Emeği ve Zihinsel İş Yükünün Beyaz Yakalı Çalışanlar Üzerindeki Etkisi*, 2025

Bakım Ekonomisi

Türkiye’de görünmeyen emeğin önemli bir boyutu ücretsiz bakım emeği. Bakım hizmetlerinin kamusal olarak desteklenmesi, kadınların işgücüne katılımını artırabilecek ve yeni istihdam alanları yaratabilecek bir alan olarak ele alınabilir. İpek İlkaracan’a göre, “mor sektörler” yaklaşımı çerçevesinde, bakım hizmetlerine yönelik kamu yatırımları ile bakım ihtiyacı karşılanabilir ve yeni istihdam alanları yaratılabilir¹. Bu bağlamda, kamusal kaynakların bakım altyapılarına yönlendirilmesinin sosyal politika ve ekonomik kalkınma açısından önemli sonuçlar doğurabileceği de tartışılıyor.

Genç Kadınlar ve Bakım Emeği

Özellikle ne eğitimde ne istihdamda olan (NEET) genç kadınlar bakım yükü, toplumsal cinsiyet normları ve bakım hizmetlerine erişim eksikliği nedeniyle iş yaşamından dışlanıyor. Genç kadınların yalnızca geleneksel olarak “kadın işi” olarak kodlanan alanlarda değil, farklı sektörlerde de var olabilmesi için uzun vadeli ve sürdürülebilir politikalara ihtiyaç duyuluyor.

Türkiye’de 18-29 yaş grubunda ne eğitimde ne istihdamda olan kadınların oranı erkeklerin iki katı.

Kadın

%50,5

18-29 yaş arasındaki her iki kadından biri ne eğitimde ne istihdamda.

Erkek

%24,4

UNDP ve Sabancı Vakfı, *Ne Eğitimde Ne İstihdamda Yer Alan Genç Kadınlar*, 2023

Bakım Dostu Kurumlar

Buluşmada ele alınan konulardan bir diğeri, kurumların bakım süreçlerini kadın çalışanların bireysel sorumluluğu olarak görmeden, çalışan esenliğini merkeze alan politikalar geliştirmesi ve bakım hizmetlerine erişimin gelir düzeyinden bağımsız, evrensel bir hak olarak ele alınması gerekliliği idi. Yapılan tartışmalarda bakım dostu kurumlar çalışan esenliğini merkeze alan, başka bir deyişle, bakım sorumluluklarını bireysel değil, kurumsal ve yapısal bir mesele olarak ele alan; kreş, izin mekanizmaları, ebeveynlik desteği ve bakım odaklı kurum kültürü gibi uygulamalar geliştiren kurumlar olarak tarif ediliyor. Özellikle taşeron çalışanların ve güvencesiz emek biçimlerinin de bakım politikalarına dahil edilmesi gerekliliği öne çıkıyor. Ayrıca, bakımın kapsamının genişletilerek evcil hayvan bakımının da bakım ilişkileri içinde düşünülmesi dile getiriliyor.

¹ Detaylı bilgi için bkz. İpek İlkaracan, Kijong Kim ve Tolga Kaya, *The Impact of Public Investment in Social Care Services on Employment, Gender Equality, and Poverty: The Turkish Case*, İstanbul Teknik Üniversitesi Kadın Araştırmaları Merkezi ve Levy Economics Institute of Bard College, Ağustos 2015.

Bakım İlişkileri, Kırılganlıklar ve Kesişimsellik

Toplumsal eşitsizliklerin farklı gruplar üzerindeki etkilerini bütüncül bir biçimde anlayabilmek için veri temelli çalışmaların kesişimsel bir perspektifle yürütülmesi, görünmeyen eşitsizlikleri ortaya çıkarmanın ve kapsayıcı politikalar geliştirmenin temel koşullarından biri. Bakım ilişkilerini homojen bir yapı olarak değil; toplumsal cinsiyet, sınıf, yaş, engellilik, göçmenlik, aile yapıları ve farklı kırılganlık biçimleriyle kesişen çok katmanlı bir ilişkiler ağı olarak ele almak önemli. Güncel araştırmalar, bakım yükünün kadınlar arasında da eşit dağılmadığını; engellilik, yaş, gelir düzeyi ve göçmenlik durumu gibi faktörlerin bakım deneyimlerini derinleştirdiğini gösteriyor. Bu nedenle bakım politikalarının daha kapsayıcı, hak temelli ve kesişimsel biçimde yeniden düşünülmesi gerekiyor.

Sandviç Kuşak

Yaşlanan nüfus ve artan bakım ihtiyacı bağlamında, hem çocuk hem yaşlı bakımını aynı anda üstlenen, “sandviç kuşaktaki” kadınlara dair tartışmalar dikkat çekiyor. Özge İzdeş’in de araştırmalarında ele aldığı gibi bu kadınlar, yoğun bir zaman ve emek baskısı altında yaşarken bu durum, ekonomik, sosyal ve psikolojik yaşamlarını da doğrudan etkiliyor². Yaşlı ve çocuk bakımının büyük ölçüde hane içinde çözülmeye çalışılması ve kamusal bakım hizmetlerinin sınırlılığı, bakım yükünün kadınlar üzerinde yoğunlaşmasına neden olan temel etkenlerden biri olarak karşımıza çıkıyor. Bu da yapısal eşitsizliklerden doğan kırılganlıkları daha da derinleştiriyor.

Çeşitli Kimlikler, Kapsayıcı Politikalar

Bakım ilişkilerinin kesişimsel boyutlarını çok yönlü bir şekilde ele almak gerekiyor. Örneğin, BM Kadın raporları, özellikle engelli kadınların hem bakım veren hem de bakım alan konumlarında çoklu eşitsizliklerle karşılaştığını ortaya koyarak bakım politikalarının ve veri üretim süreçlerinin kesişimsel bir perspektifle ele alınmasının önemine dikkat çekiyor³. Engelli kadınların, LGBTİ+ bireylerin, göçmenlerin ve çeşitli kimlik kesişimlerinde bulunan toplulukların deneyimleri, mevcut politika ve veri sistemleri içinde büyük ölçüde görünmez kınıyor. İdil Seda

² Detaylı bilgi için bkz. Özge İzdeş Terkoğlu ve Emel Memiş, “Impact of Elderly Care on ‘Sandwiched-Generation’ Women in Turkey,” *New Perspectives on Turkey*, 66 (2022), 88–121, DOI: 10.1017/npt.2022.12.

³ Detaylı bilgi için bkz. UN Women, 30 Years of Beijing Platform for Action: An Intersectional Approach to Gender and Disability Inclusion, Policy Paper, 1 Nisan 2025. UNFPA Tanzania, A Qualitative Assessment: Exploring the Nexus of Unpaid Care Work and Gender Based Violence in Tanzania, Situation Report, 21 Mayıs 2026.

Ak'ın da konuşmasında bahsettiği gibi, engellilik verilerinin çoğunlukla medikal bir çerçevede ele alınması ve engelli bireylerin hak sahibi bireyler yerine yardıma ihtiyaç duyan bireyler olarak görülmesi, bakım ilişkilerinin toplumsal ve hak temelli boyutlarını görünmezleştiriyor.

Çoklu Krizler, Cinsiyete Duyarlı Politikalar

İklim krizi, yoksulluk ve kaynaklara erişim sorunlarıyla birleşerek bakım emeğinden kaynaklanan eşitsizlikleri derinleştiriyor ve kadınlar bu süreçlerden orantısız biçimde etkileniyor. Özellikle afet ve kriz dönemlerinde bakım yükü artarken bu süreçler toplumsal cinsiyet perspektifiyle ele alınmıyor, yeterince analiz edilmiyor. Bakım süreçlerinde şiddet ve istismar riskinin görünür olmaması ise bir diğer sorun alanı olarak karşımızda duruyor. Özellikle uzun dönemli bakım süreçlerinde bakım alan ve bakım veren arasındaki ilişkiler belirli etik prensipler etrafında düzenlenmezse istismara açık durumlar oluşabiliyor. Buna rağmen bu alandaki araştırmalar ve veri üretimi oldukça sınırlı kalıyor.

Bakımın Geleceği: Teknoloji ve Dönüşüm

Buluşmanın temel eksenlerinden olan bakımın geleceği tartışılırken, teknolojinin bu alandaki rolü de öne çıkan konulardan biriydi. Teknolojik gelişmeler bakım hizmetlerini destekleyen yeni araçlar sunuyor ancak bu araçların toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri ve teknolojiye erişimdeki eşitsizliklerle birlikte yeniden düşünülmesi de oldukça önemli görünüyor. Dijitalleşme ve yapay zeka teknolojileri emek piyasalarını dönüştürürken, bu dönüşüm toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini yeniden üretiyor ve bazı alanlarda derinleştiriyor. Özellikle geleceğin becerileri, değişen iş alanları ve teknolojik dönüşümün kadın emeği üzerindeki etkileri üzerine veri odaklı düşünmek gerekiyor. Yapay zekâ ve dijitalleşmenin bakım süreçlerinde nasıl kullanılacağı sorusu sadece teknik bir mesele olmanın ötesinde, politik ve etik bir mesele olarak karşımıza çıkıyor.

Verinin Geleceği: Sınırlar ve İmkânlar

Buluşma boyunca her oturumda toplumsal cinsiyet ve bakım alanındaki veri üretim süreçlerinin sınırlarını ve imkânlarını ele alırken, atölyelerde toplumsal cinsiyete duyarlı veri toplama ve analiz süreçleriyle ilgili çalışmalar yaptık. Bu tartışmalarda öne çıkan başlıkları aşağıda özetliyoruz.

Bakım Emeğinin Çok Katmanlı Yapısı

Mevcut veri setlerinin bakım emeğinin çok katmanlı yapısını yeterince yansıtmadığı görüşü ön plana çıkıyor. Özellikle zaman kullanım araştırmaları eş zamanlı bakım süreçlerini görünür kılmakta eksik kalıyor; zihinsel ve duygusal bakım emeğini ölçemiyor. Bir kişinin aynı anda çocuk bakımı, yemek hazırlama, yaşlı desteğı ve duygusal koordinasyon gibi çoklu süreçleri yürütmesi mevcut veri araçlarında parçalanarak görünmez hale geliyor.

Kesişimsel Veri Eksikliği

Kesişimsel veri eksikliği etkinliğin en güçlü ortak tespitlerinden biri. Engelli kadınlara, LGBTİ+ bireylere, göçmenlere, farklı yaş gruplarına ve bölgesel eşitsizliklere dair veriler oldukça sınırlı. Çoğunlukla ikili cinsiyet rejimi üzerine kurulan mevcut veri sistemleri pek çok toplumsal grubu veri setlerinin dışında bırakıyor. Bakım süreçlerinde karşı karşıya kalınan şiddet, ihmal ve istismar gibi olgular sistematik biçimde ölçülemiyor. İklim krizinin gündelik yaşam, bakım yükü ve kırılğan topluluklar üzerindeki etkilerine dair veriler ise son derece sınırlı. Kesişimsel veri üretiminin yalnızca akademik çalışmalarla sınırlı kalmaması, kamu kurumları tarafından da sistematik ve karşılaştırılabilir biçimde üretilmesi gerekiyor. Verinin teknik bir araç olmanın ötesinde; hangi hayatların görünür olduğu, hangi deneyimlerin kayıt altına alındığı ve hangi ihtiyaçların politika üretim süreçlerine dahil edildiğı ile ilişkili olarak ele alınması da önemli görünüyor.

Karşılaştırılabilir ve Açık Veri İhtiyacı

Verinin erişilebilir olmanın ötesinde; aynı zamanda kapsayıcı, karşılaştırılabilir ve farklı veri setleriyle ilişki kurabilecek biçimde tasarlanabilir olması önemli. Kurumlar arası veri sistemlerinin parçalı yapısı, veri entegrasyonu ve uluslararası karşılaştırmalı ve etkileşimli veri üretimi süreçlerinin eksiklikleri bütüncül politika üretiminin önündeki temel engeller olarak karşımıza çıkıyor.

Etik ve Metodolojik Tartışmalar

Özellikle kırılgan gruplarla ilgili veri toplama süreçlerinde gizlilik ihlalleri, temsil sorunları ve katılımcıların araştırma süreçlerinden dışlanması gibi etik sorunlar ön plana çıkıyor. Ayrıca, veri üretim süreçlerinin fon sağlayıcı kurumların öncelikleri doğrultusunda şekillenmesi neticesinde belli başlı kurumlar hangi meselelerin ön plana çıkacağına dair belirleyici rol oynayabiliyor. Algoritmik karar mekanizmalarının bakım hizmetlerine etkisi ve bu alandaki etik riskler üzerine araştırmalar ise henüz sınırlı.

Sayısal göstergeler toplumsal gerçekliği anlamakta tek başına yeterli olmayabiliyor. Kültürel bağlamın, gündelik deneyimlerin, mekânın ve duygulanımsal süreçlerin anlaşılması için nitel yöntemler kritik öneme sahip. Öte yandan, sosyal etkinin ölçülmesi, mutluluk ve memnuniyet gibi kavramların sınırları, verinin farklı aktörler tarafından farklı biçimlerde yorumlanabilmesi gibi meseleler de tartışmalarda ön plana çıkıyor.

Son olarak veri setlerinin zamansal ve mekânsal karşılaştırmalara uygun standartlarda üretilmemesi, farklı bölgeler ve dönemler arasında bütünlüklü analiz yapılmasını zorlaştıran yapısal bir problem olarak karşımızda duruyor. Bakım süreçlerinin zaman içerisindeki dönüşümünü izleyebilecek boylamsal araştırmalar sınırlı olduğundan bakım ilişkilerinin uzun vadeli etkilerini anlamak da zorlaşıyor.

TOPLUMSAL CİNSİYET ÇALIŞMALARINDA

VERİ TEMELLİ YAKLAŞIMLAR

BAKIM ODAKLI GELECEK

30 Mart 2026
ALTUNIZADE DİJİTAL KAMPÜS

09.00-09.15 Açılış

Hoşgeldiniz

Zeynep Gülrü Göker, *SU Gender Direktörü*

Açılış Konuşması

Güler Sabancı, *Sabancı Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı*

09.15-10.45 Panel: Demografi, Dönüşüm ve Gelecek

Zeynep Gülrü Göker, *Sabancı Üniversitesi (moderatör)*

İpek İlkaracan, *İstanbul Teknik Üniversitesi*

Özge İzdeş, *İstanbul Üniversitesi*

Gülçin Con Wright, *TED Üniversitesi*

10.45-11.00 Ara

11.00-12.30 Eş Zamanlı Atölyeler

Bakım Emeği & Kapsayıcı Kurum Kültürü:

Bakım Emeğini Kapsayan Kurum Kültürü

Emirhan Deniz Çelebi, *Dive-In Global*

Teknoloji, Yapay Zekâ, Bakım Emeği ve Kadın İstihdamı

Semiha Arı, *Bağımsız araştırmacı*

Cinsiyete Dayalı Veri

Nükhet Sirman, *Dissensus*

12.30-14.00 Öğle Arası

14.00-15.15 Panel: Eşitlik, Çeşitlilik ve Sürdürülebilirlik

Ece Öztan, *Bağ Dernek (moderatör)*

Oğuz Can Ok, *Gözde Çörekçioğlu, Özyeğin Üniversitesi*

İdil Seda Ak, *Engelli Kadın Derneği*

İtir Akdoğan, *TESEV*

Özlem Aslan, *Yeşim Sünbuloğlu, Kadir Has Üniversitesi*

Ara: 15.15-15.30

15.30-17.00 Eş Zamanlı Atölyeler

Bakım Odaklı Kurumlar Atölyesi

Gökçesu Özgül, *SU Gender*

Geleceğini Kuran Genç Kadınlar Atölyesi

Sabancı Vakfı ve UNDP

Veriden Anlama: Sayıların Ötesinde Gezinti

Ülker Şener, *CEİD*

Sürdürülebilirlik İçin Sosyal Etki Yönetimi

Agata Fortuna, *Tuğçe Aktepe Dursun, KUSİF*

17.00-17.15 Ara

17.15-18.15 Kapanış ve Paylaşım

Moderatör: **Begüm Acar**, *SU Gender*

Sabancı Üniversitesi Altunizade Dijital Kampüsü
30.03.2026

Kaynakça

International Labour Organization. (2018). *Care Work and Care Jobs for the Future of Decent Work*. Geneva: ILO. <https://www.ilo.org/publications/major-publications/care-work-and-care-jobs-future-decent-work>

Organisation for Economic Co-operation and Development (2025). *OECD Economic Surveys Türkiye 2025*. https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-surveys-turkiye-2025_d01c660f-en.html

Özyeğin Üniversitesi ve Fiba Grup, *Bakım Emeği ve Zihinsel İş Yükünün Beyaz Yakalı Çalışanlar Üzerindeki Etkisi Araştırma Raporu*, 2025. <https://yukolmasin.com.tr/BakimEmegiveZihinselIsYukununBeyazYakaliCalisanlarUzerineEtkisi.pdf>

Türkiye İstatistik Kurumu (2025). *İstatistiklerle Yaşlılar, 2024*. Ankara: TÜİK. <https://veriportali.tuik.gov.tr/tr/press/54079>

Türkiye İstatistik Kurumu (2026). *İş ve Aile Yaşamının Uyumu, 2025*. Ankara: TÜİK. <https://veriportali.tuik.gov.tr/tr/press/62062>

Türkiye İstatistik Kurumu (2026). *İstatistiklerle Çocuk, (2025)*. Haber Bülteni, 20 Nisan 2026. <https://veriportali.tuik.gov.tr/tr/press/58149>

Türkiye İstatistik Kurumu (2026). *Zaman Kullanım Araştırması, 2025*. Haber Bülteni. Ankara: TÜİK. <https://veriportali.tuik.gov.tr/tr/press/62065>

UN Women (2021). *Progress of the World's Women 2019–2020: Families in a Changing World*. <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2019/06/progress-of-the-worlds-women-2019-2020>

UNDP ve Sabancı Vakfı (2023). *Geleceğini Kuran Genç Kadınlar Projesi Ne Eğitimde Ne İstihdamda Yer Alan Genç Kadınlar Mevcut Durum ve İhtiyaç Analizi Araştırması '22*. <https://www.undp.org/tr/turkiye/publications/ne-egitimde-ne-istihdamda-yer-alan-genc-kadinlar-mevcut-durum-ve-ihhtiyac-analizi-arastirmasi>

United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division. (2024). *World Population Prospects 2024*. New York: United Nations. <https://population.un.org/wpp/>

World Health Organization. (2020). *Decade of Healthy Ageing: Baseline Report*. Geneva: WHO. <https://www.who.int/publications/i/item/9789240017900>

TOPLUMSAL CİNSİYET ÇALIŞMALARINDA VERİ TEMELLİ YAKLAŞIMLAR: BAKIM ODAKLI GELECEK BULUŞMASI SONUÇ RAPORU

İstanbul, Eylül 2026

sugender.sabanciuniv.edu

